

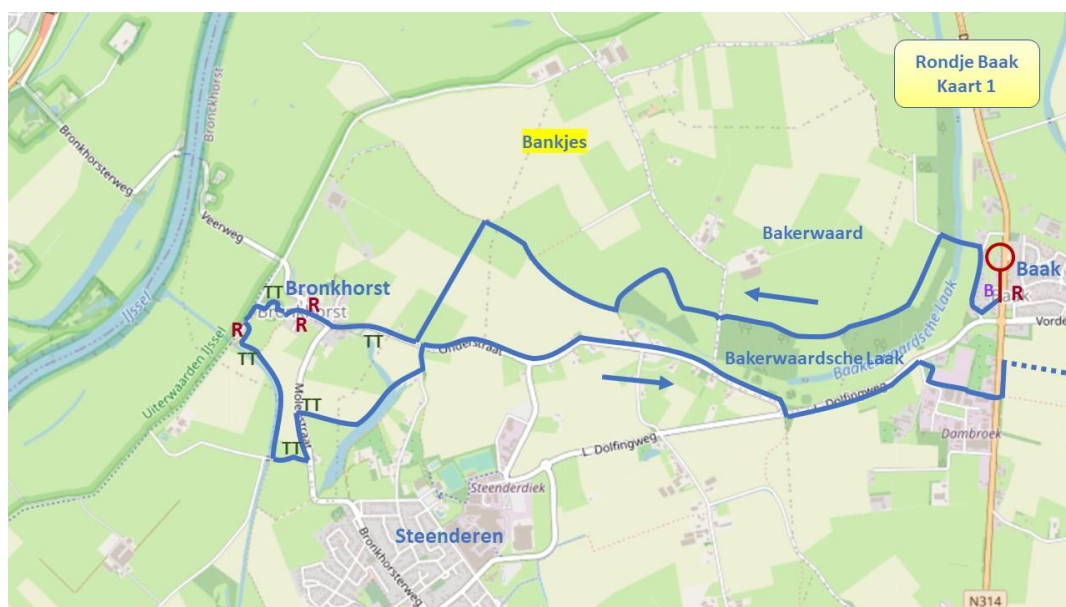

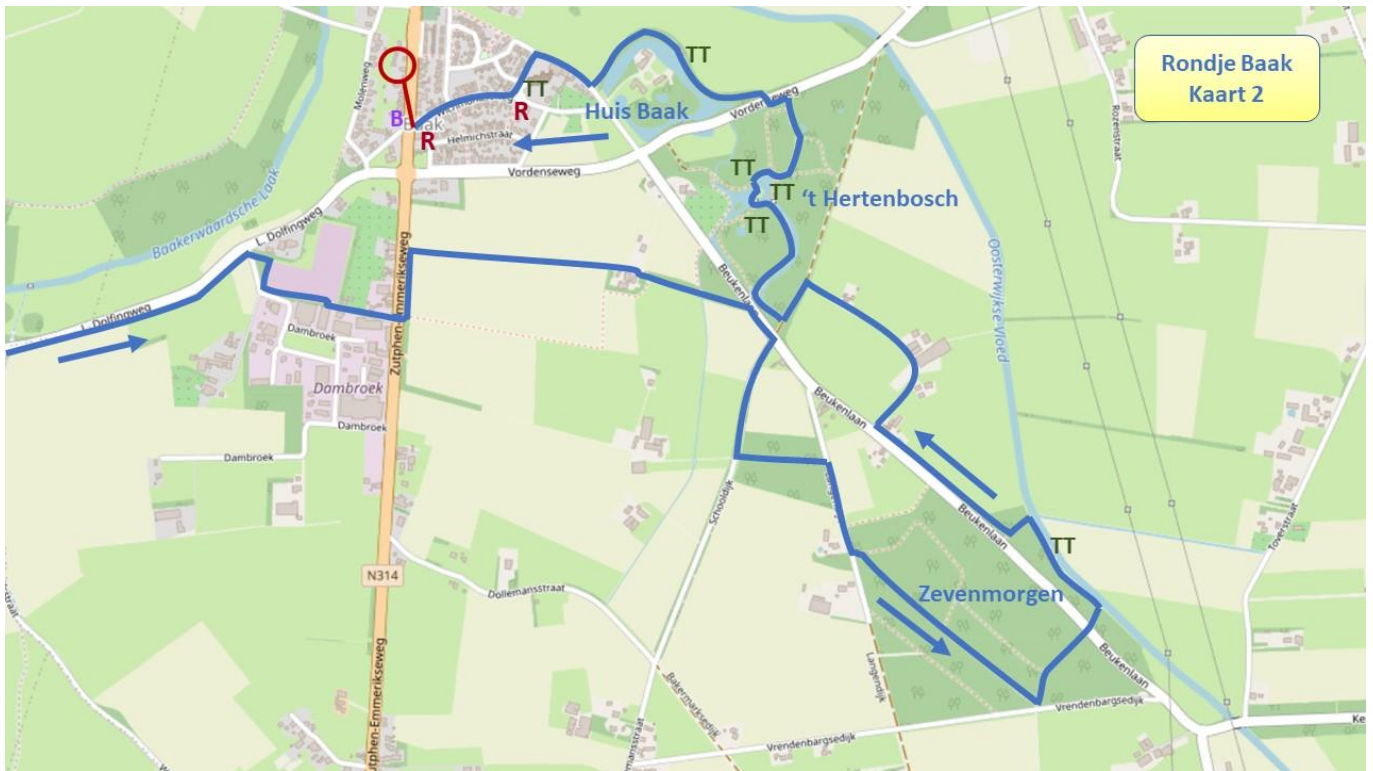
Rondje Baak

Auteur: Dolf Logemann

Op de rand van Achterhoek en IJsselvallei

Deze wandeling combineert de schoonheden van de IJsselvallei met die van de Achterhoek, aangezien het dorp Baak precies op de overgang van beide landschapstypen ligt. Het levert een mooie en zeer gevarieerde wandeling op. Vanuit Baak loop je eerst via bloemrijke vochtige graslanden en langs oude populierenbossen van de Bakerwaard naar het prachtige ministadje Bronkhorst. Via het kasteelbos kom je daarna uit op de dijk langs de IJssel, waar je een prachtig uitzicht hebt over de IJsselvallei met aan de overkant Brummen en de bossen van de Veluwe. Vervolgens loop je door het fraaie buitengebied van Bronkhorst terug in de richting van Baak. Daarvoor moet je helaas een paar honderd meter over een fietspad langs een drukke weg, een wat minder aantrekkelijk stuk in deze route. Wat volgt is een opmerkelijk groene route over een klein bedrijventerrein. Aan de overzijde van de N314 verandert het landschap. De route voert je door een aantal landgoedbossen: Zevenmorgen, 't Hertebosch en tenslotte over een boomrijke dijk langs het Huis Baak.

Routebeschrijving

NB. In deze routebeschrijving vermelden we - tussen haakjes - consequent de straatnamen, ook als die niet in het veld vermeld staan. Dit omdat deze behulpzaam kunnen zijn bij de oriëntatie op de kaart of bij het vragen naar de juiste weg.

Aanzienlijke delen van de route lopen over graspaden met in het groeiseizoen lang gras dat na een regenbui nat kan zijn. Zorg daarom voor waterdichte schoenen en eventueel een regenbroek om u te beschermen tegen natte sokken en kleding.

1. Vanaf de bushalte iets teruglopen en bij het monument voor het (verdwenen) tramstation Baak naar de erachter liggende weg (Steenderseweg)
2. Aan het eind rechtsaf (Molenweg). Daarna met de bocht mee naar rechts
3. Tegenover nr. 24 linksaf, vanaf de dijk naar omlaag. Je passeert een populierenbos
4. Aan de achterzijde van het populierenbos linksaf bij het bordje 'IJsselvallei-Bakerwaard' van Staatsbosbeheer en het paaltje van keuzepunt C53

Dit is een lang en smal graspad door graslanden en poplierenbossen, later ook elzenbossen. Deze zijn het domein van de koekoek en de wiewaal. Het pad volgt steeds de Bakerwaardsche Laak, ooit een brede arm van de IJssel, nu niet veel meer dan een slootje.

5. Graspad volgen tot aan een asfaltweggetje, daar 10 m naar links en het graspad aan de overkant vervolgen bij paaltje keuzepunt C82. Volg hier opnieuw de Bakerwaardse Laak
6. Aan het eind van het graspad, waar de Bakerwaardsche Laak (het slootje) naar rechts buigt, eveneens rechtsaf. Je volgt hier het pad tussen de Laak en een imposante populierenrij
7. Bij het paaltje van keuzepunt C44 rechtdoor, daarna het eerste (land)weggetje linksaf
8. Landweg aflopen, aan het eind rechtsaf (Onderstraat). Op de hoek het paaltje C12

9. Je loopt nu het stadje Bronkhorst in. Bij paaltje van het keuzepunt C58 rechtdoor en ook bij de kerk rechtdoor. De klinkerweg wordt nu een keienpad
10. Volg het keienpad met de bocht mee naar links. Direct daarna rechtsaf, een pad achter een kleine slagboom.
11. Bij een T-kruising rechtsaf, je 'beklimt' nu de slotheuvel waaronder de restanten van het Kasteel Bronkhorst liggen
12. Aan de andere zijde weer naar beneden en onderaan rechtsaf. Daarna via een tweede slagboom naar de dijk
13. Onderaan de dijk de dijk naar links en na 40 m opnieuw links aanhouden, terug naar het met een meidoornhaag omzoomde weiland. Daar rechtsaf

Het is de moeite waard even de dijk op te klimmen voor het prachtige uitzicht op de IJssel en de Veluwezoom.

14. Op het pad met de meidoornhaag met de bocht mee naar links en in de volgende bocht rechtsaf. Je komt uit bij een watergang, de Grote Beek. Hier linksaf, langs de oever en in de richting van een molen
15. Bij de brug linksaf. Je passeert de Bronkhorster molen, een korenmolen uit 1844
16. Aan het eind opnieuw linksaf, via een fietspad langs de weg
17. Na ruim 200 m rechtsaf bij paaltje C52. Dit is een graspad langs een meidoornhaag. In het tweede deel loopt het pad langs een breed water, dat bekend staat als de Molenkolk
18. Aan het eind van het pad linksaf (Molenkolkweg). Op de hoek het paaltje van keuzepunt C50
19. Aan het eind van de Molenkolkweg rechtsaf (Onderstraat), deze gaat over in de dr. Alfons Ariënsstraat. Deze geheel aflopen, een afstand van 1,7 km.

Tip: loop in de linkerberm, dat is het veiligst en u heeft daar het mooiste uitzicht op de populierenbossen. Aan je rechterhand zie je de bebouwing van het dorp Steenderen, met daarin prominent de fritesfabriek van de firma Aviko

20. Aan het eind van de Dr. Ariënsstraat de (drukkere) L. Dolfingweg oversteken en linksaf via het fietspad
21. Na circa 700 m rechtsaf (Hofstraat) bij richtingaanwijzer 'Dambroek'. Vervolgens direct linksaf, een graspad achter een lage balk over het pad
22. Doorlopen tot een zonneparkje. Daar rechtsaf, voor het zonnepark langs. Daarna met de bocht mee naar links, je blijft hier het hek rond het zonnepark volgen
23. 30 m voor de volgende bocht doorsteken naar het rechts gelegen, parallel lopende halfverharde pad. Daar linksaf en doorlopen tot aan de N314, een provinciale weg. Deze oversteken en naar links
24. Na 150 m, tegenover huisnummer 119, rechtsaf, een pad tussen de akkers door. Op de hoek een bordje 'Opengesteld particulier eigendom'
25. Aan het eind tussen een woonboerderij en een houthok door, daarna in de bocht van het klinkerpad schuin rechts aanhouden. Na circa 15 m linksaf, een graspad tussen twee hagen. Op de hoek eenzelfde bordje 'Opengesteld particulier eigendom'
26. Aan het eind rechtsaf, een asfaltweg, vervolgens na 100 m opnieuw rechtsaf (Schooldijk)
27. Ongeveer 300 m verderop linksaf, een pad door een populierenbos
28. Aan het einde van het bospad rechtsaf, een klinkerweggetje. Even voorbij de huisnummers 1 en 1a linksaf bij een bospad achter een lange balk, direct daarna rechts aanhouden. Ook op een driesprong, na circa 250 m, rechts aanhouden

29. 10 m vóór het einde van het pad linksaf, een zwart paaltje op de hoek. Daarna bij een T-splitsing rechtsaf
30. Bij de volgende asfaltweg (Beukenlaan) deze oversteken en onverhard pad aan overzijde inlopen. Bij de weg het paaltje van keuzepunt W15
31. Het pad voegt zich bij het brede schouwpad langs een watergang, de Oosterwijkse Vloed. 20 m na een bankje linksaf, terug het bos in
32. Het bospad voegt zich even later langs de weg (Beukenlaan) en blijft daar evenwijdig langs lopen
33. Rechtsaf richting huisnummers 5 t/m 11. Daarna met de bocht mee naar links en voor een grote melkstal langs. Het pad wordt een half verhard karrespoor
34. Aan het einde (bij het paaltje van keuzepunt C13) linksaf en na circa 75 m rechtsaf bij een bordje 'Opengesteld particulier eigendom'. Je doorkruist aan het begin een droge greppel
35. Dit pad wordt een kronkelend dijkje langs een beek. Negeer een pad naar links

Dit beukendijkje wordt ook wel het Juffersdijkje genoemd, omdat de dames uit Huize Baak hier in de schaduw konden wandelen. De schaduw zorgde ervoor dat zij hun bleke teint behielden. Een zonverbrande huid was immers voor werklui, niet voor dames van stand.

36. Je komt uit bij een bosvijver. Hier linksom en vervolgens via een touwbrug over een uitloper van deze vijver.

NB. Voor mensen met een hond is de eerste stabielere houten brug rechts aan te raden. Je komt dan uit bij 37.

37. Direct na de volgende brug, een 'gewone' boogbrug, rechtsaf
38. Je blijft de oever van de vijver volgen tot aan een heuveltje met een kabelbaan. Daar linksaf en na 20 m in een splitsing bij een duikelrek links aanhouden
39. Doorlopen tot aan een asfaltweg op een dijk (Vordenseweg). Linksaf langs het water en na circa 40 m rechtsaf, trappetje op en de Vordenseweg oversteken. Aan de overzijde het pad achter een balk inlopen

Je passeert hier Huis Baak

40. Aan het eind rechtsaf langs de rand van het dorp
41. Bij de Pastoriestraat linksaf, tot voorbij de kerk
42. aan het eind van de Pastoriestraat rechtsaf (Wichmondseweg). Deze geheel aflopen tot een bocht, maar ook hier rechtdoor richting een rode brievenbus.
43. Bij de brievenbus ben je weer bij het beginpunt van deze route.

Praktische informatie

Hoe er te komen

Baak is bereikbaar met bus 82 vanaf station Zutphen richting Doetinchem. Uitstappen halte 'Dorp' in Baak.

Parkeren

In de directe omgeving van café-restaurant Herfkens

Horeca

- > Café-restaurant Herfkens (tegenover de bushalte)
- > In Bronkhorst: restaurants Het Wapen van Bronkhorst en De Gouden Leeuw
- > Op de IJsseldijk bij punt 13: Het Keukengemaal
- > Café Het Wapen van Baak (tegenover de kerk van Baak)

Inkorten

Er zijn twee mogelijkheden om de route in te korten:

1. Je slaat het stadje Brinkhorst over. In dit geval ga je bij punt 6 uit de routebeschrijving schuin links langs een meidoornhaag tot aan een asfaltweg (dr. A. Ariënsstraat). Daar linksaf en verder bij punt 20. De wandeling wordt dan 11 km.
2. Je slaat het bos Zevenmorgen over. In dat geval sla je bij punt 26 van de routebeschrijving op de hoek van de Schooldijk niet rechtsaf maar linksaf. Al na 50 m kan je via een droge greppel linksaf het bos in. Je gaat nu verder bij punt 35. De wandeling wordt dan 12,6 km.

Percentage verhard-onverhard

56 procent van de route is onverhard of halfverhard.

Achtergrondinformatie

Baak

De naam Baak is waarschijnlijk afgeleid van het woord 'beek'. Dat moet dan betrekking hebben op de Baakse beek die even ten noorden van het dorp in de IJssel stroomt. Bewoning is er al sinds de 10de eeuw. Bekend is dat er in de 11de eeuw twee hoven waren, het Hof te Baak van de Graaf van Gelre en Hof Tamming van de Bisschop van Utrecht. Huis Baak wordt in 1294 voor het eerst genoemd. Het huis is dan bezit van de graven van Gelre. Vanaf het eind van de 17de eeuw komt het in bezit van diverse adellijke Gelderse families, waaronder die van de Van der Heijdens (van het in Vierakker gelegen landgoed 't Suderas) en de familie Van Middachten (van het gelijknamige landgoed in De Steeg). Het huis is in de loop der eeuwen een aantal keren verbouwd. Het is nu in gebruik door de internationale christelijke organisatie Ellel Ministries. De katholieke Martinuskerk in het midden van het dorp stamt uit 1890.

Tramstation Baak

Aan het eind van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw kende Oost-Nederland een uitgebreid netwerk van regionale stoomtrams. Een van die lijnen liep van Zutphen via Baak en 's Heerenberg naar Emmerich, een internationale lijn dus. Meestal betrof het private, door investeerders opgezette lijndiensten. De lijn van Zutphen naar Emmerich was eigendom van de Vennootschap Tramweg Maatschappij Zutphen - Emmerik, welke in 1900 werd opgericht. De lijn werd geopend in 1902 en functioneerde tot 1934. De tram had daarmee de concurrentie met de veel flexibeler autobus verloren.

Bronkhorst

Het plaatsje Bronkhorst laat zich er graag op voorstaan het kleinste stadje van Nederland te zijn. Met iets minder dan 200 inwoners is het inderdaad klein. Bovendien heeft het sinds de 14de eeuw stadsrechten. Bronkhorst is zelfs een tijd ommuurd geweest, met twee heuse stadspoorten. Maar het kleinste stadje is Bronkhorst zeker niet. In dit opzicht moet het bijvoorbeeld afleggen tegen een plaats als Eembrugge in de provincie Utrecht, dat ook stadsrechten heeft maar slechts 130 inwoners telt.

Het stadje Bronkhorst is ontstaan rond een inmiddels verdwenen kasteel, in de 10de eeuw gesticht door Gijsbert van Bronckhorst. Achter het dorp bevindt zich de kasteelheuvel, deze route gaat er overheen. De bannerheren van Bron(c)khorst vormden een van de machtigste familieclans binnen het Zutphense Kwartier van het Hertogdom Gelre. Het waren echte vechtersbazen die voortdurend in de clinch lagen met andere adellijke families in deze omgeving. Aan hun bewind kwam een einde, toen de Spanjaarden het stadje veroverden en het kasteel platbrandden.

